

Dokument z posiedzenia

B8-0477/2018

15.10.2018

PROJEKT REZOLUCJI

złożony w następstwie pytań wymagających odpowiedzi ustnej B8-0411/2018 i B8-0412/2018

zgodnie z art. 128 ust. 5 Regulaminu

w sprawie konferencji ONZ w sprawie zmiany klimatu w 2018 r. w Katowicach, Polska (COP24)
(2018/2598(RSP))

Adina-Ioana Vălean, Peter Liese, Jo Leinen, Gerben-Jan Gerbrandy, Estefanía Torres Martínez, Bas Eickhout, Piernicola Pedicini
w imieniu Komisji Ochrony Środowiska Naturalnego, Zdrowia Publicznego i Bezpieczeństwa Żywności

**Rezolucja Parlamentu Europejskiego w sprawie konferencji ONZ w sprawie zmiany klimatu w 2018 r. w Katowicach, Polska (COP24)
(2018/2598(RSP))**

Parlament Europejski,

- uwzględniając Ramową konwencję Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu (UNFCCC) oraz załączony do niej protokół z Kioto,
- uwzględniając porozumienie paryskie, decyzję 1/CP.21, 21. konferencję stron (COP21) konwencji UNFCCC oraz 11. konferencję stron służącą jako spotkanie stron protokołu z Kioto (CMP11), które miały miejsce w Paryżu (Francja) w dniach 30 listopada–11 grudnia 2015 r.,
- uwzględniając 18. konferencję stron (COP18) konwencji UNFCCC oraz 8. konferencję stron służącą jako spotkanie stron protokołu z Kioto (CMP8), które odbyły się w Ad-Dausze (Katar) w dniach 26 listopada–8 grudnia 2012 r., oraz przyjęcie poprawki do protokołu ustanawiającej zobowiązania na drugi okres rozliczeniowy protokołu z Kioto, rozpoczynający się w dniu 1 stycznia 2013 r. i kończący się w dniu 31 grudnia 2020 r.,
- uwzględniając fakt, że porozumienie paryskie otwarto do podpisu w siedzibie Organizacji Narodów Zjednoczonych (ONZ) w Nowym Jorku w dniu 22 kwietnia 2016 r., że pozostało ono otwarte do dnia 21 kwietnia 2017 r. i że podpisało je 195 państw, a 175 państw złożyło instrumenty jego ratyfikacji,
- uwzględniając 23. konferencję stron (COP23) konwencji UNFCCC, 13. sesję spotkania stron protokołu z Kioto (CMP13) i 2. sesję konferencji stron służącej jako spotkanie stron porozumienia paryskiego (CMA2), które odbyły się w Bonn (Niemcy) w dniach 4–16 listopada 2017 r.,
- uwzględniając agendę na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030 i cele zrównoważonego rozwoju Organizacji Narodów Zjednoczonych,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 3 lipca 2018 r. w sprawie dyplomacji klimatycznej UE¹,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 4 października 2017 r. w sprawie konferencji klimatycznej ONZ w 2017 r. (COP23) w Bonn (Niemcy)²,
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 20 lipca 2016 r. zatytułowany „Przyspieszenie przechodzenia Europy na gospodarkę niskoemisyjną” (COM(2016)0500),
- uwzględniając konkluzje Rady Europejskiej z dnia 15 lutego 2016 r., 30 września 2016 r., 23 czerwca 2017 r. i 22 marca 2018 r.,

¹ Teksty przyjęte, P8_TA(2018)0280.

² Dz.U. C 346 z 27.9.2018, s. 70.

- uwzględniając konkluzje Rady z dnia 13 października 2017 r., 26 lutego 2018 r. oraz 9 października 2018 r.,
- uwzględniając decyzję Rady (UE) 2017/1541 z dnia 17 lipca 2017 r. w sprawie zawarcia, w imieniu Unii Europejskiej, poprawki z Kigali do Protokołu montrealskiego w sprawie substancji zubożających warstwę ozonową¹,
- uwzględniając przedstawione UNFCCC w dniu 6 marca 2015 r. przez Łotwę i Komisję Europejską zaplanowane, ustalone na szczeblu krajowym wkłady (INDC) UE i jej państw członkowskich,
- uwzględniając 5. sprawozdanie oceniające Międzyrządowego Zespołu ds. Zmian Klimatu (IPCC), jego sprawozdanie podsumowujące oraz jego sprawozdanie specjalne dotyczące globalnego ocieplenia o 1,5°C,
- uwzględniając ósme sprawozdanie podsumowujące Programu Narodów Zjednoczonych ds. Ochrony Środowiska (UNEP) z listopada 2017 r. w sprawie rozbieżności między potrzebami a perspektywami w zakresie redukcji emisji oraz jego trzecie sprawozdanie w sprawie luki adaptacyjnej za 2017 r.,
- uwzględniając raport Międzynarodowej Agencji Energetycznej dotyczący światowej sytuacji w zakresie energii i emisji CO₂ w 2017 r.,
- uwzględniając oświadczenie Światowej Organizacji Meteorologicznej (WMO) z marca 2018 r. w sprawie stanu klimatu na świecie w 2017 r. oraz 13. numer wydawanego przez WMO biuletynu na temat gazów cieplarnianych z dnia 30 października 2017 r.,
- uwzględniając opracowane w ramach Światowego Forum Ekonomicznego sprawozdanie o globalnych zagrożeniach w 2018 r.²,
- uwzględniając oświadczenie Grupy Zielonego Wzrostu z dnia 5 marca 2018 r. podpisane przez 14 unijnych ministrów ds. środowiska i klimatu i dotyczące finansowania działań UE na rzecz klimatu poprzez zwiększenie wydatków związanych z klimatem i ich uwzględnienie w następnych wieloletnich ramach finansowych (WRF)³,
- uwzględniając opublikowane w listopadzie 2017 r. sprawozdanie Wspólnego Centrum Badawczego Komisji dotyczące zdolności w zakresie wspierania operacyjnego monitorowania i weryfikacji antropogenicznych emisji CO₂⁴,
- uwzględniając deklarację z Fairbanks przyjętą przez ministrów spraw zagranicznych państw arktycznych na 10. spotkaniu ministerialnym Rady Arktycznej, które odbyło się w Fairbanks na Alasce w dniach 10–11 maja 2017 r.,

¹ Dz.U. L 236 z 14.9.2017, s. 1.

² http://www3.weforum.org/docs/WEF_GRR18_Report.pdf

³

http://www.bmub.bund.de/fileadmin/Daten_BMU/Download_PDF/Europa_International/green_growth_group_financing_climate_action_bf.pdf

⁴ <http://copernicus.eu/news/report-operational-anthropogenic-co2-emissions-monitoring>

- uwzględniając pierwszą edycję szczytu klimatycznego One Planet Summit, który miał miejsce w Paryżu w dniu 12 grudnia 2017 r., i 12 zobowiązań podjętych na tym szczycie,
 - uwzględniając encyklikę papieża Franciszka *Laudato si'*,
 - uwzględniając deklarację z Mesebergu z dnia 19 czerwca 2018 r.,
 - uwzględniając art. 128 ust. 5 i art. 123 ust. 2 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że porozumienie paryskie weszło w życie z dniem 4 listopada 2016 r., a 181 spośród 197 stron konwencji złożyło w ONZ instrumenty ratyfikacji, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia (stan na dzień 11 października 2018 r.);
 - B. mając na uwadze, że w dniu 6 marca 2015 r. UE przedłożyła UNFCCC INDC Unii i jej państw członkowskich, zobowiązując się tym samym do osiągnięcia wiążącego celu polegającego na redukcji do 2030 r. krajowych emisji gazów cieplarnianych o co najmniej 40 % w stosunku do poziomów z 1990 r.;
 - C. mając na uwadze, że zobowiązania podjęte do tej pory przez sygnatariuszy porozumienia paryskiego nie wystarczą do osiągnięcia wspólnego celu; mając na uwadze, że obecne ustalone na poziomie krajowym wkłady zadeklarowane przez Unię i jej państwa członkowskie nie są zgodne z celami porozumienia paryskiego, w związku z czym należy dokonać ich przeglądu;
 - D. mając na uwadze, że w zasadniczych elementach prawodawstwa unijnego przyczyniających się do realizacji ustalonych na poziomie krajowym wkładów zadeklarowanych przez Unię, w szczególności w dyrektywie w sprawie odnawialnych źródeł energii oraz w dyrektywie w sprawie efektywności energetycznej, przyjęto ambitne założenia, co przybliżyła UE do celu w postaci ograniczenia emisji gazów cieplarnianych o co najmniej 45 % do roku 2030; mając na uwadze, że ograniczenie emisji na terenie UE o 45 % do 2030 r. nie stanowi jeszcze wystarczającego wkładu w osiągnięcie celów porozumienia paryskiego i celu zerowych emisji netto w połowie stulecia;
 - E. mając na uwadze, że przejrzystość w mierzeniu poziomów emisji jest kluczem do dokonania znacznych postępów w obniżaniu emisji gazów cieplarnianych na świecie w sposób uczciwy;
 - F. mając na uwadze, że po trzech latach utrzymywania się na tym samym poziomie w 2017 r. emisje dwutlenku węgla po raz pierwszy odnotowały wzrost zarówno na szczeblu unijnym, jak i światowym ; mając na uwadze, że na szczeblu światowym wzrost ten rozłożony jest nierówno;
 - G. mając na uwadze, że ze względu na częste występowanie ekstremalnych zdarzeń pogodowych i rekordowych temperatur w 2017 r. działania na rzecz klimatu na szczeblu światowym stają się jeszcze pilniejsze;
 - H. mając na uwadze, że ambitna polityka w zakresie łagodzenia zmiany klimatu może generować wzrost i tworzyć miejsca pracy; mając jednak na uwadze, że niektóre

sektory gospodarki będą zagrożone ucieczką emisji, jeśli na innych rynkach nie przyjmie się podobnie ambitnego podejścia; mając na uwadze, że odpowiednia ochrona przed ucieczką emisji jest zatem konieczna, aby chronić miejsca pracy w tych szczególnych sektorach;

- I. mając na uwadze, że zmiana klimatu potęguje szereg innych zagrożeń, które niewspółmiernie dotyczą kraje rozwijające się; mając na uwadze, że susze i inne niekorzystne zjawiska pogodowe naruszają i niszczą zasoby, od których bezpośrednio zależą źródła utrzymania ubogich ludzi, i powodują zaostrzenie konkurencji w przypadku pozostałych zasobów, przyczyniając się do kryzysów humanitarnych oraz napięć, przymusowych wysiedleń, radykalizacji i konfliktów; mając na uwadze, że istnieją dowody na to, iż zmiana klimatu miała swój udział w zamieszkach i eskalacji przemocy na Bliskim Wschodzie, w Sahelu i w Rogu Afryki, wywołując daleko idące reperkusje;
- J. mając na uwadze, że sprawozdanie IPCC dotyczące globalnego ocieplenia o 1,5°C stanowi kolejny dowód na to, że skutki takiego wzrostu temperatury nie będą prawdopodobnie tak dotkliwe jak skutki wzrostu o 2°C;
- K. mając na uwadze, że długotrwały sukces strategii łagodzenia zmiany klimatu wymaga znacznie bardziej zdecydowanych działań, zwłaszcza ze strony krajów rozwiniętych, aby zrezygnować z gospodarki powodującej emisję dwutlenku węgla i pobudzić wzrost gospodarczy przyjazny klimatowi, również w krajach rozwijających się; mając na uwadze, że potrzebne są nieprzerwane wysiłki na rzecz wzmocnienia wsparcia finansowego i technologicznego oraz pomocy w budowaniu zdolności dla krajów rozwijających się;
- L. mając na uwadze, że nieudana próba zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych ze strony największych emitentów, podjęta w ramach działań wymaganych w celu ograniczenia wzrostu średniej temperatury na świecie do 1,5°C lub 2°C, tylko zwiększa już i tak ogromną skalę i koszty niezbędnego przystosowania się do zmiany klimatu, co ma szczególnie poważne konsekwencje dla krajów najsłabiej rozwiniętych (LDC) i małych rozwijających się państw wyspiarskich (SIDS); mając na uwadze, że należy wspierać wszelkie inicjatywy krajów LDC i SIDS dążące do zapewnienia informacji o ryzyku oraz wczesnego ostrzegania;
- M. mając na uwadze, że należy jak najszybciej pokonać rosnącą przepaść między potrzebami a wysiłkami podejmowanymi w zakresie przystosowania się do zmiany klimatu, podejmując o wiele bardziej zdecydowane środki na rzecz łagodzenia zmiany klimatu i przystosowywania się do niej;
- N. mając na uwadze, że niedopuszczalne jest, aby koszty przystosowywania się ponosiły państwa, w których one powstają, i że główni odpowiedzialni za emisje gazów cieplarnianych powinni wziąć na siebie największą część obciążenia w skali świata;
- O. mając na uwadze, że art. 7 porozumienia paryskiego ustanawia globalny cel w zakresie przystosowania się i cel ten trzeba teraz bez dalszej zwłoki zrealizować; mając na uwadze, że ważną rolę powinny odegrać krajowe plany adaptacji;
- P. mając na uwadze, że lasy w znacznym stopniu przyczyniają się do łagodzenia zmiany

klimatu i przystosowania się do niej; mając na uwadze, że wylesianie odpowiada za niemal 20 % światowych emisji gazów cieplarnianych i wynika w szczególności z większej skali przemysłowej produkcji zwierząt, soi i oleju palmowego, także na rynek unijny; mając na uwadze, że UE powinna ograniczyć swój pośredni udział w wylesianiu („wylesianiu wbudowanym”), za które ponosi odpowiedzialność;

- Q. mając na uwadze, że grunty to zasoby ograniczone, a ich wykorzystywanie pod uprawę roślin używanych do produkcji biopaliw konwencjonalnych i biopaliw pierwszej generacji może pogłębić brak bezpieczeństwa żywnościowego i zniszczyć źródła utrzymania ubogich ludzi w krajach rozwijających się, w szczególności z powodu masowego wykupu i dzierżawy ziemi, przymusowych wysiedleń, zanieczyszczenia i naruszania praw rdzennej ludności; mając na uwadze, że programy kompensacji emisji i ponownego zalesiania mogą wyrządzić podobne szkody, jeśli nie będą właściwie konstruowane i realizowane;
- R. mając na uwadze, że technologie potrzebne do bezpiecznego i skutecznego wychwytywania i składowania dwutlenku węgla (CCS) są nadal niesprawdzone, w szczególności geoinżynieria, która jest wykorzystywana do tworzenia sztucznych pochłaniaczy dwutlenku węgla i która wiąże się z zagrożeniami na nieznaną skalę; mając na uwadze, że nie sposób zatem zaliczać CCS do rozwiązań pozwalających złagodzić zmianę klimatu i nie można dopuścić, aby metoda ta przysłoniła pilną potrzebę radykalnego wzmożenia działań na rzecz klimatu za pomocą istniejących technologii i osiągalnych zmian w systemach i stylu życia;
1. przypomina, że w związku z zagrożeniami, jakie powstają oraz potęgują się wraz ze zmianą klimatu, jest ona jednym z najbardziej palących wyzwań dla ludzkości oraz że wszystkie państwa i zainteresowane podmioty na całym świecie muszą zrobić wszystko co w ich mocy i podjąć zdecydowane indywidualne działania, aby ją ograniczyć; podkreśla również, że w odpowiednim czasie podjęta współpraca międzynarodowa, a także solidarność oraz konsekwentne i trwałe zaangażowanie we wspólne działania to jedyne wyjście, by wywiązać się ze zbiorowej odpowiedzialności za ocalenie całej Ziemi i jej różnorodności biologicznej dla obecnych i przyszłych pokoleń; podkreśla, że UE jest gotowa nadal przewodzić tym wspólnym wysiłkom, dbając zarazem o zrównoważony, niskoemisyjny rozwój gospodarczy, zapewniający bezpieczeństwo energetyczne, przewagę konkurencyjną europejskich przedsiębiorstw i nowe miejsca pracy;

Podstawa naukowa działań na rzecz klimatu

2. zaznacza, że – jak potwierdziła WMO – 2015, 2016 i 2017 to trzy najcieplejsze lata w historii pomiarów i że doprowadziły one do bardzo wyraźnego ocieplenia w Arktyce, a to z kolei będzie miało długotrwałe skutki dla poziomu mórz i warunków pogodowych na całym świecie;
3. uważa, że poważnym i najprawdopodobniej nieodwracalnym skutkiem wzrostu temperatury na świecie o 2°C można by zapobiec, dążąc do ambitniejszego celu w postaci 1,5°C, lecz wymagałoby to obniżenia do zera rosnących emisji gazów cieplarnianych netto najpóźniej do 2050 r.; przypomina, że istnieją już konieczne do tego rozwiązania technologiczne, które są coraz bardziej konkurencyjne pod względem kosztów, i że wszystkie strategie polityczne UE powinny należy dokładnie dostosować

do ustalonych w porozumieniu paryskim długoterminowych celów i poddawać regularnym przeglądom, aby zachować zgodność z tymi celami; oczekuje w związku z tym na wyniki specjalnego sprawozdania IPCC za 2018 r. dotyczącego skutków globalnego ocieplenia o 1,5°C w stosunku do poziomu sprzed epoki przemysłowej;

4. zaznacza, że według WHO zmiana klimatu wpływa na społeczne i środowiskowe uwarunkowania zdrowia – czyste powietrze, bezpieczną wodę pitną, dostatek żywności i bezpieczne schronienie – i że w latach 2030–2050 oczekuje się co roku 250 000 dodatkowych zgonów spowodowanych niedożywieniem, malarią, biegunką i stresem termicznym; stwierdza, że wyjątkowo wysokie temperatury bezpośrednio przyczyniają się do zgonów spowodowanych chorobami układu krążenia i układu oddechowego, zwłaszcza wśród osób starszych; uznaje, że zmiana klimatu jest katalizatorem konfliktów; uważa, że całkowita realizacja zobowiązań zawartych w porozumieniu paryskim w znacznym stopniu przyczyniłaby się do umocnienia bezpieczeństwa i pokoju w Europie i na świecie;

Ratyfikacja porozumienia paryskiego oraz realizacja zobowiązań

5. z zadowoleniem przyjmuje bezprecedensowe tempo ratyfikacji porozumienia paryskiego oraz światową mobilizację i determinację podmiotów państwowych i niepaństwowych zmierzającą do jego pełnego i szybkiego wdrożenia, co znalazło swój wyraz w zobowiązaniach podjętych podczas ważnych wydarzeń światowych takich jak Północnoamerykański Szczyt Klimatyczny zorganizowany w Chicago w dniach 4–6 grudnia 2017 r., szczyt One Planet Summit zorganizowany w Paryżu w dniu 12 grudnia 2017 r. czy Światowy Szczyt w sprawie Działań na rzecz Klimatu, który odbył się w San Francisco w dniach 12–14 września 2018 r.;
6. podkreśla, że obecne ustalone na poziomie krajowym wkłady są w stanie ograniczyć globalne ocieplenie jedynie do ok. 3,2°C¹, nie zbliżając się nawet do 2°C; apeluje do wszystkich stron o konstruktywny udział w procesie, który ma zostać wszczęty z myślą o 2020 r., kiedy to należy zaktualizować ustalone na poziomie krajowym wkłady, a także o dopilnowanie, aby wkłady stron były zgodne z długoterminowym celem porozumienia paryskiego dotyczącym utrzymania wzrostu średniej temperatury na świecie znacznie poniżej 2°C w stosunku do poziomu sprzed epoki przemysłowej i dążenia do dalszego ograniczenia wzrostu temperatury do 1,5°C; stwierdza, że obecne zobowiązania – także te podjęte przez Unię i jej państwa członkowskie – nie wystarczą do realizacji celów porozumienia; podkreśla w związku z tym, że światowe emisje gazów cieplarnianych powinny jak najszybciej osiągnąć najwyższy poziom i że wszystkie strony, w szczególności UE i wszystkie kraje G-20, muszą dołożyć większych starań i zaktualizować swoje ustalone na poziomie krajowym wkłady do 2020 r., w oparciu o dialog „Talanoa” z 2018 r., który ma za zadanie nadrobić braki uniemożliwiające realizację tego celu;
7. uważa, że jeżeli inne duże gospodarki nie podejmą zobowiązań w zakresie ograniczenia emisji gazów cieplarnianych porównywalnych ze zobowiązaniami UE, konieczne będzie utrzymanie przepisów dotyczących ucieczki emisji, w szczególności przepisów

¹ UNEP, „The Emissions Gap Report 2017 – The emissions gap and its implications” [Sprawozdanie za 2017 r. w sprawie rozbieżności między potrzebami a perspektywami w zakresie redukcji emisji oraz skutków tych rozbieżności], str.18.

ukierunkowanych na sektory o wysokim ryzyku ucieczki emisji, tak aby zapewnić konkurencyjność przemysłu europejskiego na świecie;

8. ubolewa, że w większości państw trzecich, które podjęły zobowiązania w ramach porozumienia paryskiego, debata na temat zwiększenia ich wkładu rozpoczyna się bardzo powoli; wzywa w związku z tym Komisję, by przyspieszyła rozważania UE nad zwiększeniem jej zaangażowania i wzmogła starania służące zmotywowaniu innych partnerów do podjęcia podobnych działań;
9. zwraca uwagę, że potrzebna jest ambitna polityka UE w dziedzinie klimatu, by działać na arenie światowej jako wiarygodny i niezawodny partner, oraz że UE powinna utrzymać wiodącą rolę w kwestiach klimatu na świecie i zaangażowanie w realizację porozumienia paryskiego; z zadowoleniem przyjmuje porozumienie Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie zwiększenia celów w zakresie odnawialnych źródeł energii i efektywności energetycznej odpowiednio do 32 % i 32,5 % do 2030 r., co pozwoli ograniczyć emisje gazów cieplarnianych do 2030 r. o ponad 45 %; z zadowoleniem przyjmuje zatem uwagi Komisji dotyczące aktualizacji zadeklarowanych przez Unię ustalonych na poziomie krajowym wkładów z myślą o uwzględnieniu tych ambitniejszych celów i podniesieniu poziomu redukcji emisji do 2030 r.; wzywa Komisję do opracowania do końca 2018 r. ambitnej strategii UE na rzecz osiągnięcia zerowej emisji do połowy tego stulecia, przedstawiającej opłacalny sposób realizacji celu zeroemisyjności netto przyjętego w porozumieniu paryskim oraz gospodarki o zerowych emisjach netto w Unii najpóźniej do 2050 r., zgodnie ze sprawiedliwym udziałem Unii w pozostałym globalnym budżecie w zakresie emisji dwutlenku węgla; popiera aktualizację zadeklarowanych przez Unię ustalanych na poziomie krajowych wkładów, w ramach której do 2030 r. planuje się ograniczenie krajowych emisji gazów cieplarnianych o 55 % w skali całej gospodarki w porównaniu z poziomami z 1990 r.;
10. z zadowoleniem przyjmuje zapowiadany przez Sekretarza Generalnego ONZ szczyt klimatyczny, który ma zostać zorganizowany we wrześniu 2019 r., przy okazji 74. Zgromadzenia Ogólnego, z myślą o przyspieszeniu działań na rzecz klimatu służących osiągnięciu celów porozumienia paryskiego, a w szczególności zachęceniu do ambitniejszych zobowiązań w dziedzinie klimatu; wzywa UE i państwa członkowskie, by wspierały te wysiłki, wykazując się zaangażowaniem i wolą polityczną do rozszerzenia własnych zobowiązań oraz postulując znaczące wkłady innych stron;
11. wyraża ubolewanie z powodu zapowiedzi prezydenta USA Donalda Trumpa dotyczących wycofania USA z porozumienia paryskiego i uważa to za krok wstecz; wyraża zadowolenie z faktu, że po zapowiedziach prezydenta Trumpa wszystkie najważniejsze strony potwierdziły swoje zaangażowanie w realizację porozumienia paryskiego; z dużym zadowoleniem przyjmuje nieprzerwaną mobilizację największych stanów USA, miast, uniwersytetów i innych podmiotów niepaństwowych w zakresie działań na rzecz klimatu w ramach kampanii „We are still in”;
12. podkreśla, że zwłaszcza po zapowiedzi prezydenta Trumpa istotne jest, aby wprowadzić odpowiednie przepisy przeciwdziałające ucieczce emisji; zwraca się do Komisji, aby zbadała skuteczność i legalność dodatkowych środków służących ochronie przemysłu zagrożonego ucieczką emisji, np. dostosowań podatkowych na granicach w odniesieniu do emisji CO₂ i opłat za zużycie, w szczególności w przypadku produktów

pochodzących z państw, które nie wypełniają zobowiązań wynikających z porozumienia paryskiego;

13. z zadowoleniem przyjmuje wejście w życie w dniu 1 stycznia 2019 r. poprawki z Kigali do protokołu montrealskiego, do której instrumenty ratyfikacji złożyło dotychczas 27 stron, w tym 7 państw członkowskich; apeluje do wszystkich stron protokołu montrealskiego, w szczególności do tych państw członkowskich, które nie złożyły jeszcze dokumentów ratyfikacyjnych, o podjęcie wszelkich kroków koniecznych do jej szybkiej ratyfikacji, gdyż stanowi ona niezbędny wkład w realizację porozumienia paryskiego oraz średnio- i długoterminowych celów w dziedzinie klimatu i energii;
14. z zadowoleniem przyjmuje ratyfikację przez wszystkie państwa członkowskie poprawki dauhańskiej do protokołu z Kioto oraz złożenie w dniu 21 grudnia 2017 r. wspólnego unijnego dokumentu ratyfikacyjnego; uważa, że ten krok stanie się ważnym argumentem negocjacyjnym na drodze do pomyślnego zakończenia negocjacji w sprawie klimatu z 2018 r. i że dzięki wspólnym wysiłkom pozwoli skutecznie ograniczyć emisje gazów cieplarnianych;
15. podkreśla, że kluczowym zagadnieniem negocjacji podczas 23. sesji konferencji stron (COP23) było wdrożenie postanowień przed rokiem 2020 i podniesienie poziomu ambicji; z zadowoleniem przyjmuje decyzję o zorganizowaniu dwóch posiedzeń podsumowujących podczas konferencji stron w 2018 i 2019 roku; wzywa Komisję i państwa członkowskie do przygotowania propozycji wkładu w redukcję emisji do 2020 r., aby przedstawić je podczas COP24 w ramach podsumowania przed 2020 r.; uważa je za ważny krok w kierunku zwiększenia ambicji w okresie po 2020 r. przez wszystkie strony, dlatego też z niecierpliwością oczekuje na wyniki pierwszego podsumowania w Katowicach, które powinno przyjąć formę decyzji konferencji stron potwierdzającej zobowiązanie do podniesienia do 2020 r. poziomu ambicji stron w zakresie ustalanych na poziomie krajowym wkładów na 2030 r., tak aby dostosować te wkłady do długoterminowych celów porozumienia paryskiego;
16. wzywa Komisję i państwa członkowskie, by wykorzystały strategie i działania komunikacyjne do zwiększenia wsparcia publicznego i politycznego na rzecz działań w dziedzinie klimatu i podnoszenia świadomości na temat dodatkowych korzyści płynących z przeciwdziałania zmianie klimatu, takich jak poprawa jakości powietrza i zdrowia publicznego, ochrona zasobów naturalnych, wzrost gospodarczy i wzrost zatrudnienia, wzmocnienie bezpieczeństwa energetycznego i zmniejszenie kosztów importu energii, jak również przewaga w konkurencji międzynarodowej dzięki innowacjom i postępom technologicznym; podkreśla potrzebę zwrócenia uwagi także na zależności między zmianą klimatu a niesprawiedliwością społeczną, migracją, niestabilnością i ubóstwem, jak również na fakt, że globalne działania w dziedzinie klimatu mogą w znacznym stopniu przyczynić się do rozwiązania tych problemów;
17. podkreśla synergię między porozumieniem paryskim, Agendą na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030, ramami z Sendai i Programem działań z Addis Abeby (finansowanie na rzecz rozwoju), a także innymi konwencjami z Rio, gdyż są to powiązane ze sobą ważne dokonania, które pozwalają zapewnić, że eliminacja ubóstwa i zrównoważony rozwój mogą odbywać się jednocześnie;

24. sesja konferencji stron w Katowicach (COP24)

18. docenia wspólne przygotowanie przez organizatorów COP22 i COP23 projektu dialogu „Talanoa” na 2018 r., który spotkał się z szerokim poparciem stron i rozpoczął się w styczniu 2018 r.; oczekuje na jego pierwsze rezultaty w trakcie COP24, a następnie na decyzje polityczne, które do 2020 r. powinny dostosować nasze wspólne ambicje do długoterminowych celów porozumienia paryskiego; docenia fakt, że dialog „Talanoa” nie ogranicza się do dyskusji między rządami krajowymi, lecz pozwala wielu zainteresowanym stronom – w tym regionom i miastom oraz ich przedstawicielom wybranym w wyborach – zwrócić uwagę krajowych i światowych decydentów na kluczowe kwestie związane z działaniami na rzecz klimatu; z zadowoleniem przyjmuje dialogi „Talanoa” prowadzone na szczeblu miast i regionów i oczekuje na kolejne dialogi w Europie; z niecierpliwością oczekuje na wkład podmiotów niepaństwowych i wzywa wszystkie strony do przedstawiania uwag w odpowiednim terminie, aby ułatwić debatę polityczną w Katowicach;
19. dostrzega ponadto, że mimo postępów dokonanych w kwestii paryskiego programu prac (zbioru przepisów) podczas COP23 wciąż stoją przed nami poważne wyzwania, jeśli chodzi o jego ukończenie i podjęcie konkretnych decyzji na COP24; apeluje o przeprowadzenie przed szczytem wszelkich prac przygotowawczych w celu sfinalizowania zbioru przepisów, który ma zasadnicze znaczenie dla terminowego wdrożenia porozumienia paryskiego;
20. popiera stworzenie zbioru przepisów wymagającego od wszystkich stron wysokiego poziomu przejrzystości oraz przestrzegania solidnych wiążących zasad, co pozwoli dokładnie mierzyć postępy i budować zaufanie między stronami zaangażowanymi w ten międzynarodowy proces; jest zaniepokojony faktem, że niektóre strony nadal niechętnie podejmują działania na rzecz pełnej przejrzystości pomiaru emisji; wzywa wszystkie największe gospodarki, by odegrały wiodącą rolę w negocjacjach nad wspomnianym zbiorem przepisów i opowiedziały się za wiążącymi wymogami w zakresie systemów monitorowania i weryfikacji, w tym terminowych i wiarygodnych danych i szacunków dotyczących emisji gazów cieplarnianych;
21. podkreśla, że zbiór ten należy uzupełnić o oparte na obserwacjach dane atmosferyczne, tak aby podnieść wiarygodność i dokładność sprawozdań; wzywa Komisję, Europejską Agencję Kosmiczną (ESA), Europejską Organizację Eksploatacji Satelitów Meteorologicznych (EUMETSAT), Europejskie Centrum Prognoz Średnioterminowych (ECMWF), europejską infrastrukturę badawczą zintegrowanego systemu obserwacji poziomu dwutlenku węgla (ICOS), krajowe agencje inwentaryzacji emisji i ośrodki badawcze oraz inne kluczowe podmioty, by rozwijały zdolności operacyjne, które mogą zapewnić informacje na temat emisji antropogenicznych zgodnie z obowiązującymi wymogami i z wykorzystaniem danych satelitarnych, w tym z wykorzystaniem konstelacji satelitów;
22. podkreśla, że na konferencji COP24 w Katowicach UE powinna mówić jednym wspólnym głosem, aby potwierdzić swą polityczną siłę i wiarygodność; wzywa wszystkie państwa członkowskie do poparcia mandatu UE w negocjacjach oraz w spotkaniach dwustronnych z innymi podmiotami;
23. wzywa Komisję i państwa członkowskie do poruszenia tematu działań na rzecz klimatu na ważnych forach międzynarodowych w ramach ONZ i ugrupowań takich jak G-7 i G-

20 oraz dążenia do wielostronnego partnerstwa w konkretnych aspektach realizacji porozumienia paryskiego i celów zrównoważonego rozwoju;

Otwartość, uczestnictwo i przejrzystość

24. wzywa Komisję i państwa członkowskie, by utrzymały i zacieśniły partnerstwa strategiczne z krajami rozwiniętymi oraz gospodarkami wschodzącymi z myślą o utworzeniu w najbliższych latach grupy liderów klimatycznych, oraz by okazały większą solidarność z państwami podatnymi na zagrożenia; popiera trwale i aktywne zaangażowanie UE w ramach koalicji o wysokim poziomie ambicji i w ramach współpracy z państwami członkowskimi tej koalicji w celu pokazania ich determinacji w dążeniu do znaczącej realizacji postanowień porozumienia paryskiego dzięki ukończeniu w 2018 r. solidnego zbioru przepisów oraz udanemu dialogowi „Talanoa” podczas COP24;
25. podkreśla, że w dążeniu do celu ograniczenia wzrostu średniej temperatury na świecie do 1,5°C konieczne jest efektywne uczestnictwo wszystkich stron, co z kolei wymaga rozwiązania kwestii partykularnych lub sprzecznych interesów; potwierdza w tym kontekście swoje poparcie dla inicjatywy rządów reprezentujących większość ludności świata dotyczącej wprowadzenia w ramach UNFCCC specjalnej polityki przeciwdziałania konfliktom interesów; wzywa Komisję i państwa członkowskie do konstruktywnego zaangażowania się w ten proces bez podważania celów i założeń UNFCCC i porozumienia paryskiego;
26. podkreśla, że 80 % osób przesiedlonych w wyniku zmiany klimatu to kobiety, które ogólnie doświadczają skutków zmiany klimatu dotkliwiej niż mężczyźni, a przy tym zmagają się z większymi trudnościami, nie uczestniczą zaś w tym samym stopniu co mężczyźni w podejmowaniu kluczowych decyzji dotyczących działań w dziedzinie klimatu; zaznacza zatem, że wzmocnienie pozycji kobiet, a także ich pełna równoprawna obecność i sprawowanie przez nie funkcji przywódczych na forach międzynarodowych, takich jak UNFCCC, oraz kierowanie przez nie krajowymi, regionalnymi i lokalnymi działaniami w dziedzinie klimatu mają zasadnicze znaczenie dla powodzenia i skuteczności takich działań; wzywa UE i państwa członkowskie, aby uwzględniały perspektywę płci w polityce klimatycznej oraz wspierały uczestnictwo kobiet należących do społeczności tubylczych, a także uczestnictwo obrońców praw kobiet w ramach UNFCCC;
27. z zadowoleniem przyjmuje decyzję COP23 w sprawie dalszego wykorzystywania Funduszu Adaptacyjnego w ramach porozumienia paryskiego; docenia rolę odgrywaną przez Fundusz Adaptacyjny w przypadku społeczności najbardziej zagrożonych zmianą klimatu i dlatego z zadowoleniem przyjmuje nowe zobowiązania państw członkowskich, które zasilą ten fundusz kwotą 93 mln USD;
28. dostrzega, że UE i jej państwa członkowskie są głównym źródłem publicznego finansowania działań związanych ze zmianą klimatu; wyraża zaniepokojenie tym, że obecne zobowiązania krajów rozwiniętych są dalekie od osiągnięcia zbiorowego celu 100 mld USD rocznie; podkreśla, że wszystkie kraje rozwinięte będące stronami powinny przekazać wkład przewidziany na ten cel, ponieważ finansowanie długofalowe ma decydujące znaczenie dla umożliwienia krajom rozwijającym się realizacji ich celów dotyczących przystosowywania się do zmiany klimatu i jej łagodzenia;

29. podkreśla, że budżet UE powinien być spójny z zobowiązaniami międzynarodowymi dotyczącymi zrównoważonego rozwoju oraz ze średnio- i długoterminowymi celami klimatycznymi i energetycznymi, a także nie powinien wywoływać skutków sprzecznych z tymi celami ani utrudniać ich wypełniania; zauważa z zaniepokojeniem, że cel zakładający przeznaczenie 20 % ogółu wydatków UE na działania w dziedzinie klimatu prawdopodobnie nie zostanie osiągnięty, i wzywa w związku z tym do działań naprawczych; podkreśla ponadto, że cele w zakresie klimatu i energii należy od samego początku umieszczać w centrum dyskusji politycznych na temat wieloletnich ram finansowych (WRF) na okres po 2020 r., aby zapewnić dostępność zasobów niezbędnych do ich realizacji; przypomina swoje stanowisko, zgodnie z którym obecne wydatki związane z klimatem należy zwiększyć z 20 % do 30 % jak najszybciej, a najpóźniej do 2027 r.; uważa, że wszystkie pozostałe wydatki w WRF powinny być zgodne z porozumieniem paryskim i nie powinny wywoływać skutków odwrotnych do tych, które zamierzono w ramach działań podejmowanych w reakcji na zmianę klimatu;
30. wzywa do ustanowienia specjalnego automatycznego mechanizmu finansów publicznych UE, który zapewni dodatkowe, odpowiednie wsparcie na rzecz sprawiedliwego udziału UE w realizacji międzynarodowego celu dotyczącego finansowania działań związanych z klimatem w wysokości 100 mld USD;

Rola podmiotów niepaństwowych

31. przypomina, że w porozumieniu paryskim uznano istotną rolę wielopoziomowego zarządzania strategiami w dziedzinie klimatu oraz potrzebę współpracy z regionami, miastami i podmiotami niepaństwowymi;
32. wyraża zadowolenie z globalnej mobilizacji coraz większej liczby podmiotów niepaństwowych zaangażowanych w działania w dziedzinie klimatu, które przynoszą konkretne i wymierne rezultaty; podkreśla istotną rolę społeczeństwa obywatelskiego, sektora prywatnego oraz władz niższego szczebla, które wywierają nacisk na opinię publiczną i władze centralne oraz napędzają ich działania; wzywa UE, państwa członkowskie i wszystkie strony do nawiązywania, pobudzania i ułatwiania w pełni przejrzystego dialogu z podmiotami niepaństwowymi, które coraz częściej przodują w przeciwdziałaniu zmianie klimatu, a także z władzami niższego szczebla, w szczególności tam, gdzie stosunki UE z rządami krajowymi w dziedzinie polityki klimatycznej uległy pogorszeniu; w związku z tym pochwała zobowiązanie do osiągnięcia zerowej emisji netto do 2050 r. podjęte podczas COP23 przez 25 pionierskich miast zamieszkiwanych przez 150 mln obywateli;
33. wzywa Komisję, aby nadal pogłębiała stosunki z władzami lokalnymi i regionalnymi, zacieśniła współpracę tematyczną i sektorową między miastami i regionami zarówno w UE, jak i poza nią, opracowała inicjatywy na rzecz przystosowania się i odporności oraz udoskonaliła modele zrównoważonego rozwoju i plany ograniczenia emisji w kluczowych sektorach, takich jak energetyka, przemysł, technologia, rolnictwo i transport, zarówno na obszarach miejskich, jak i wiejskich, np. poprzez programy partnerskie, Międzynarodowy program współpracy miejskiej, wspieranie platform takich, jak Porozumienie Burmistrzów, i tworzenie nowych forów wymiany dobrych praktyk; wzywa UE i państwa członkowskie do wspierania działań podmiotów regionalnych i lokalnych na rzecz wprowadzenia wkładów ustalonych na szczeblu

regionalnym i lokalnym (analogicznie do wkładów ustalonych na szczeblu krajowym), jeżeli dzięki temu procesowi można zwiększyć poziom ambicji w zakresie przeciwdziałania zmianie klimatu;

34. zachęca Komisję, by w swoim wniosku dotyczącym długoterminowej unijnej strategii na rzecz osiągnięcia w połowie stulecia zerowej emisji netto określiła konkretne cele w zakresie redukcji emisji gazów cieplarnianych do 2050 r. dla wszystkich sektorów oraz by wskazała czytelną ścieżkę osiągnięcia tych celów, w tym konkretne cele pośrednie na lata 2035, 2040 i 2045; wzywa Komisję do przedstawienia propozycji zwiększenia stopnia pochłaniania emisji przez pochłaniacze zgodnie z porozumieniem paryskim, tak aby najpóźniej do 2050 r. osiągnąć zerową emisję gazów cieplarnianych netto w UE, a w niedalekiej przyszłości osiągnąć ujemny bilans emisji; apeluje, by strategia ta zapewniała sprawiedliwy podział wysiłków między sektory, obejmowała mechanizm umożliwiający w kalkulowanie wyników przeprowadzanego co pięć lat globalnego przeglądu, a także uwzględniała ustalenia zawarte w oczekiwanym wkrótce sprawozdaniu specjalnym IPCC, zalecenia i stanowiska Parlamentu Europejskiego oraz opinie podmiotów niepaństwowych, takich jak organy lokalne i regionalne, społeczeństwo obywatelskie i sektor prywatny;
35. podkreśla, że długoterminową strategię UE należy postrzegać jako okazję do określenia przyszłych priorytetów strategicznych na rzecz nowoczesnej, ekologicznej gospodarki unijnej, która w pełni wykorzysta potencjał postępu technologicznego, utrzyma wysoki poziom zabezpieczenia społecznego i wysokie standardy ochrony konsumentów oraz będzie korzystna dla przemysłu i społeczeństwa obywatelskiego, szczególnie w perspektywie długofalowej;
36. zachęca Komisję i państwa członkowskie, by opracowały strategię i programy mające na celu zajęcie się przemianami sektorowymi spowodowanymi dekarbonizacją i postępem technologicznym oraz umożliwiły wymianę wiedzy i dobrych praktyk między regionami, pracownikami i przedsiębiorstwami, których dotyczą wspomniane zjawiska, a także pomagały regionom i pracownikom w przygotowaniu się na zmiany strukturalne, aktywnie poszukiwały nowego potencjału gospodarczego oraz opracowały strategiczną politykę lokalizacyjną w celu zapewnienia sprawiedliwego przejścia Europy ku gospodarce o zerowej emisji netto;
37. uważa, że aby zapewnić spójność wkładów ustalonych na poziomie krajowym z ogólnogospodarczymi zobowiązaniami wymaganymi na mocy porozumienia paryskiego, należy zachęcać strony do uwzględniania emisji pochodzących z międzynarodowego transportu morskiego i lotniczego oraz do uzgodnienia i wdrożenia na szczeblu międzynarodowym, regionalnym i krajowym środków ograniczających emisje pochodzące z tych sektorów;

Kompleksowe wysiłki wszystkich sektorów

38. z zadowoleniem przyjmuje ciągły rozwój systemów handlu emisjami na świecie, a szczególnie rozpoczęcie w grudniu 2017 r. fazy wstępnej ogólnokrajowego systemu handlu uprawnieniami do emisji w sektorze energetycznym w Chinach; z zadowoleniem przyjmuje również porozumienie w sprawie połączenia unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji (EU ETS) i systemu szwajcarskiego podpisane pod koniec 2017 r. i zachęca Komisję, aby nadal poszukiwała możliwości

takich połączeń oraz innych form współpracy z rynkami uprawnień do emisji w krajach i regionach trzecich, a także stymulowała tworzenie nowych rynków uprawnień do emisji i innych mechanizmów wyceny uprawnień do emisji, co przyczyni się do ograniczenia emisji na poziomie światowym, zwiększy efektywność i oszczędności oraz ograniczy ryzyko ucieczki emisji dzięki zapewnieniu równych warunków działania na całym świecie; wzywa Komisję do wprowadzenia zabezpieczeń gwarantujących, że wszelkie połączenia z EU ETS będą nadal wносить dodatkowy i trwały wkład w łagodzenie skutków zmiany klimatu i nie będą podważać wewnętrznych zobowiązań Unii w zakresie emisji gazów cieplarnianych;

39. ubolewa, że sektor transportu jest jedynym sektorem, w którym emisja od 1990 r. rośnie; zaznacza, że nie jest to spójne z długofalowym zrównoważonym rozwojem, który przeciwnie wymaga ograniczenia emisji we wszystkich sektorach życia społecznego na większą skalę i w szybszym tempie; przypomina, że sektor transportu do 2050 r. będzie musiał przejść całkowitą dekarbonizację;
40. z głębokim rozczarowaniem odnotowuje, że wniosek Komisji dotyczący norm emisji CO₂ po 2020 r. dla samochodów osobowych i lekkich pojazdów użytkowych jest niezgodny z celami długoterminowymi porozumienia paryskiego;
41. wyraża zaniepokojenie poziomem ambicji w mechanizmie kompensacji i redukcji CO₂ w międzynarodowym lotnictwie cywilnym (CORSIA) opracowanym przez Organizację Międzynarodowego Lotnictwa Cywilnego (ICAO), zważywszy na toczące się prace nad normami i zalecanymi metodami postępowania, które mają doprowadzić do wdrożenia mechanizmu od 2019 r.; stanowczo sprzeciwia się działaniom zmierzającym do narzucenia w odniesieniu do lotów na terytorium Europy mechanizmu CORSIA, który byłby nadrzędny w stosunku do przepisów UE i znosiłby niezależność w podejmowaniu decyzji; podkreśla, że dalsze rozmycie projektu norm i zalecanych metod postępowania w ramach CORSIA jest niemożliwe do zaakceptowania; wzywa Komisję i państwa członkowskie, aby dołożyły wszelkich starań w celu wzmocnienia postanowień mechanizmu CORSIA, a tym samym jego przyszłego wpływu;
42. przypomina o rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/2392, a w szczególności o jego art. 1 ust. 7, który wyraźnie stanowi, że jako współprawodawcy Parlament Europejski i Rada są jedynymi instytucjami, które decydują o wszelkich przyszłych zmianach dyrektywy w sprawie ETS; wzywa państwa członkowskie, aby w duchu porozumienia międzyinstytucjonalnego w sprawie lepszego stanowienia prawa zgłosiły formalne zastrzeżenie co do norm i zalecanych metod postępowania w ramach CORSIA, stwierdzające, że wdrożenie tego mechanizmu i uczestnictwo w jego dobrowolnych fazach wymaga uprzedniej zgody Rady i Parlamentu Europejskiego;
43. przypomina o kolejnym przedłużeniu przez UE okresu odstępstwa od stosowania EU ETS w odniesieniu do lotów poza EOG do 2024 r., co ma przyspieszyć procedurę ICAO, w ramach której poszukiwane jest globalne rozwiązanie problemu emisji pochodzących z lotnictwa; podkreśla jednak, że jakichkolwiek dalszych zmian ustawodawczych powinno się dokonywać tylko wtedy, gdy są one spójne z unijnym zobowiązaniem do ograniczenia emisji gazów cieplarnianych w całej gospodarce, które to zobowiązanie nie przewiduje wykorzystania jednostek kompensacji emisji po 2020 r.;

44. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że w lotnictwie EU ETS już przyniósł efekty w postaci około 100 mln ton redukcji/kompensacji CO₂;
45. przypomina, że w okresie do 2050 r. spodziewany jest wzrost emisji CO₂ z transportu morskiego o 50–250 % oraz że istnieją już rozwiązania techniczne pozwalające znacząco zmniejszyć emisje ze statków; z zadowoleniem przyjmuje porozumienie w sprawie pierwszej strategii Międzynarodowej Organizacji Morskiej (IMO) na rzecz ograniczenia emisji gazów cieplarnianych ze statków przyjęte na 72. posiedzeniu Komitetu Ochrony Środowiska Morskiego IMO w kwietniu 2018 r. jako pierwszy krok tego sektora ku realizacji celu dotyczącego temperatury określonego w porozumieniu paryskim; wzywa IMO, aby szybko uzgodniła nowe obowiązkowe środki redukcji emisji niezbędne do osiągnięcia celów, i podkreśla, że istotne i pilne jest ich wdrożenie przed 2023 r.; podkreśla, że potrzebne są dalsze środki i działania na rzecz rozwiązania problemu emisji z obszarów morskich, i dlatego wzywa UE i państwa członkowskie do uważnego monitorowania skutków i stosowania porozumienia IMO oraz do rozważenia dodatkowych działań ze strony UE dla zadbania, by emisje gazów cieplarnianych z transportu morskiego były zgodne z celem dotyczącym temperatury określonym w porozumieniu paryskim; wzywa Komisję, aby włączyła żeglugę międzynarodową do oczekiwanej wkrótce strategii dotyczącej dekarbonizacji do 2050 r., w celu ukierunkowania decyzji inwestycyjnych UE na zeroemisyjne paliwa i technologie napędu dla żeglugi;
46. zauważa, że wylesianie i degradacja lasów odpowiadają za 20 % światowych emisji gazów cieplarnianych; podkreśla istotną rolę lasów i terenów podmokłych w łagodzeniu skutków zmiany klimatu, ponieważ mają one znaczny potencjał w zakresie wychwytywania dwutlenku węgla; wskazuje, że należy utrzymać i wzmocnić naturalne pochłaniacze i rezerwuary dwutlenku węgla w UE i na świecie w perspektywie długoterminowej, a także dodatkowo zwiększyć całkowitą światową powierzchnię lasów oraz ich zdolności adaptacyjne i odporność na zmianę klimatu, aby osiągnąć długofalowy cel porozumienia paryskiego; podkreśla ponadto potrzebę skupienia wysiłków służących łagodzeniu zmiany klimatu na sektorze lasów tropikalnych, począwszy od zajęcia się zasadniczymi przyczynami wylesiania i zmiany klimatu;

Odporność na zmianę klimatu dzięki adaptacji

47. wzywa Komisję do przeglądu strategii UE w zakresie przystosowania się do zmiany klimatu, ponieważ działania przystosowawcze są nieuniknioną koniecznością, przed którą stoją wszystkie kraje, jeżeli chcą zmniejszyć negatywne skutki zmiany klimatu i w pełni wykorzystać możliwości odporne na zmianę klimatu wzrostu gospodarczego i zrównoważonego rozwoju;
48. uważa uruchomienie platformy społeczności lokalnych i tubylczych za jeden z sukcesów COP23 i za kolejny ważny krok w kierunku realizacji decyzji podjętych w Paryżu; uważa, że platforma ułatwi skuteczną wymianę doświadczeń i najlepszych praktyk w zakresie działań i strategii przystosowawczych;
49. podkreśla potrzebę opracowania publicznych, przejrzystych i łatwych w obsłudze systemów i narzędzi w celu śledzenia postępów i skuteczności krajowych planów i działań przystosowawczych;

Dyplomacja klimatyczna

50. zdecydowanie popiera kontynuowanie i dalsze wzmacnianie unijnego wpływu politycznego i dyplomacji klimatycznej, co ma zasadnicze znaczenie dla poważniejszego traktowania działań w dziedzinie klimatu przez kraje partnerskie i światową opinię publiczną; apeluje o przydzielenie ESDZ i Komisji zasobów kadrowych i finansowych w taki sposób, by lepiej odzwierciedlić duże zaangażowanie na rzecz dyplomacji klimatycznej oraz większe uczestnictwo w działaniach w tym obszarze; zwraca uwagę, że konieczne jest opracowanie kompleksowej strategii na rzecz dyplomacji klimatycznej UE i uwzględnienie klimatu we wszystkich dziedzinach działań zewnętrznych UE, w tym takich jak handel, współpraca na rzecz rozwoju, pomoc humanitarna, bezpieczeństwo i obrona;
51. podkreśla pogłębiające się skutki zmiany klimatu dla bezpieczeństwa międzynarodowego i stabilności regionalnej wynikające z degradacji środowiska, z utraty środków do życia, z przesiedleń ludności spowodowanych klimatem i z powiązanych z tym napięć, które to zagrożenia zmiana klimatu może potęgować; wzywa zatem UE i państwa członkowskie do współpracy z partnerami na całym świecie, aby lepiej rozumieć, uwzględniać i przewidywać destabilizujące skutki zmiany klimatu oraz reagować na nie; podkreśla w związku z tym rolę uwzględniania dyplomacji klimatycznej w unijnych strategiach zapobiegania konfliktom;
52. wzywa Komisję i państwa członkowskie do zawarcia ambitnych sojuszy, które będą stanowić przykład włączania działań w dziedzinie klimatu do głównego nurtu polityki zewnętrznej w jej różnych aspektach, w tym takich jak handel, migracja międzynarodowa, reforma międzynarodowych instytucji finansowych oraz pokój i bezpieczeństwo;
53. apeluje do Komisji, by uwzględniła zmianę klimatu w międzynarodowych umowach handlowych i inwestycyjnych przez uzależnienie przyszłych umów handlowych od ratyfikacji i wdrożenia porozumienia paryskiego; wzywa Komisję do przeprowadzenia kompleksowej oceny spójności obowiązujących umów z porozumieniem paryskim;

Przemysł i konkurencyjność

54. podkreśla, że zmiana klimatu jest przede wszystkim wyzwaniem społecznym i że walka z nią powinna pozostać jedną z zasad przewodnich polityki i działań UE, w tym w dziedzinie przemysłu, energii, badań naukowych i technologii cyfrowych;
55. z zadowoleniem przyjmuje wysiłki i postępy poczynione przez europejskich obywateli, przedsiębiorstwa i przemysł w celu wypełnienia zobowiązań wynikających z porozumienia paryskiego; zachęca do większej ambicji i do pełnego wykorzystania możliwości wynikających z porozumienia paryskiego, odpowiednio do tempa postępu technologicznego;
56. podkreśla, że stabilne i przewidywalne ramy prawne oraz jasne sygnały polityczne na szczeblu zarówno unijnym, jak i światowym prowadzą do ułatwienia i zwiększenia inwestycji związanych z klimatem; podkreśla w związku z tym znaczenie wniosków ustawodawczych w ramach pakietu „Czysta energia dla wszystkich Europejczyków”, mającego na celu zwiększenie konkurencyjności UE, wzmocnienie pozycji obywateli

oraz wyznaczenie celów zgodnych z zobowiązaniami UE wynikającymi z porozumienia paryskiego i przewidzianego w nim mechanizmu przeglądów pięcioletnich;

57. wyraża zadowolenie, że niektóre państwa, w których znajdują się siedziby głównych konkurentów energochłonnych branż przemysłu unijnego, wprowadziły mechanizmy handlu uprawnieniami do emisji dwutlenku węgla lub inne mechanizmy wyceny uprawnień do emisji; zachęca inne państwa do pójścia za ich przykładem;
58. podkreśla znaczenie zwiększenia liczby miejsc pracy wysokiej jakości, a także liczby wykwalifikowanych pracowników w przemyśle unijnym dla pobudzenia innowacyjności i zrównoważonej transformacji; apeluje o całościowy i inkluzywny proces mający na celu stworzenie wizji alternatywnego modelu biznesowego w regionach o wysokiej emisji dwutlenku węgla i o dużej liczbie pracowników w sektorach uzależnionych od węgla, tak aby ułatwić zrównoważone przemiany w kierunku dobrze prosperującego przemysłu i usług, przy jednoczesnym docenieniu dorobku i dziedzictwa, a także dostępnych umiejętności pracowników; podkreśla ważną rolę państw członkowskich w przyspieszeniu reform, które mogą prowadzić do sprawiedliwej transformacji siły roboczej w tych regionach; przypomina, że dodatkowe wsparcie finansowe UE odgrywa zasadniczą rolę w tym zakresie;

Polityka energetyczna

59. przypomina, że inwestycje w energię ze źródeł odnawialnych w UE zmniejszają się; zwraca zatem uwagę, że energia ze źródeł odnawialnych i efektywność energetyczna mają istotne znaczenie dla redukcji emisji, a także dla bezpieczeństwa energetycznego oraz dla zapobiegania ubóstwu energetycznemu i dla jego łagodzenia w celu ochrony i wspierania gospodarstw domowych zagrożonych ubóstwem i ubogich; apeluje, by propagować na szczeblu światowym środki na rzecz efektywności energetycznej i oszczędności energii, a także rozwój odnawialnych źródeł energii i ich skuteczne stosowanie (np. przez pobudzanie prosumpcji energii ze źródeł odnawialnych);
60. przypomina, że priorytetowe traktowanie efektywności energetycznej, w tym na podstawie zasady „efektywność energetyczna przede wszystkim”, oraz globalne przywództwo w dziedzinie energii ze źródeł odnawialnych to dwa spośród głównych celów unii energetycznej UE; zwraca uwagę, że ambitne przepisy pakietu dotyczącego czystej energii mają istotne znaczenie dla osiągnięcia tych celów, a oczekiwana wkrótce strategia na okres do połowy stulecia ma także znaczenie dla skutecznego wypełniania w ramach polityki UE zobowiązań wynikających z porozumienia paryskiego, dotyczących ograniczenia wzrostu średniej temperatury na świecie do poziomu znacznie poniżej 2°C w celu zatrzymania go następnie poniżej 1,5°C;
61. podkreśla, że należy rozwijać technologie magazynowania energii, inteligentne sieci i reagowanie na zapotrzebowanie, co przyczyni się do większego faktycznego wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych w sektorach takich jak wytwarzanie energii elektrycznej oraz ogrzewanie i chłodzenie na potrzeby gospodarstw domowych;
62. wzywa UE do wywarcia wpływu na społeczność międzynarodową, aby niezwłocznie przyjęła konkretne środki, w tym harmonogram, dotyczące stopniowego wycofywania dotacji, które mają szkodliwy wpływ na środowisko oraz zakłócają konkurencję, zniechęcają do współpracy międzynarodowej i hamują innowacje;

Badania naukowe, innowacyjność, technologie cyfrowe i polityka kosmiczna

63. podkreśla fakt, że kontynuacja i nasilenie badań i innowacji w dziedzinach takich, jak polityka łagodzenia zmiany klimatu i przystosowywania się do niej, efektywne gospodarowanie zasobami, zrównoważone technologie niskoemisyjne i zeroemisyjne, zrównoważone wykorzystanie surowców wtórnych („gospodarka o obiegu zamkniętym”) oraz gromadzenie danych dotyczących zmiany klimatu, mają kluczowe znaczenie dla przeciwdziałania zmianie klimatu w sposób racjonalny pod względem kosztów i przyczyniają się do zmniejszenia zależności od paliw kopalnych; wzywa zatem do podjęcia globalnych zobowiązań do pobudzenia i skoncentrowania inwestycji w tych obszarach; podkreśla, że należy priorytetowo traktować finansowanie projektów dotyczących zrównoważonej energii w ramach nowego programu „Horyzont Europa”, zważywszy na zobowiązania Unii wynikające z unii energetycznej i porozumienia paryskiego;
64. podkreśla, że cele zrównoważonego rozwoju stanowią radykalną zmianę w polityce międzynarodowej w dziedzinie współpracy na rzecz rozwoju oraz że UE zobowiązała się do ich wdrożenia zarówno w polityce wewnętrznej, jak i zewnętrznej; zaznacza, że – zgodnie z założeniami wymiaru zewnętrznego celów zrównoważonego rozwoju – należy rozważyć różne metody, aby udzielić krajom rozwijającym się i gospodarkom wschodzącym wsparcia w transformacji energetycznej, m.in. przez środki budowania potencjału, pomoc w zmniejszaniu kosztów kapitału w przypadku projektów związanych z energią ze źródeł odnawialnych i efektywnością energetyczną, transfer technologii, a także rozwiązania na rzecz rozwoju inteligentnych miast oraz społeczności oddalonych i wiejskich, tym samym pomagając im w wypełnianiu ich zobowiązań wynikających z porozumienia paryskiego; w związku z tym z zadowoleniem przyjmuje nowo utworzony Europejski Fundusz na rzecz Zrównoważonego Rozwoju;
65. przypomina, że badania, innowacje i konkurencyjność należą do pięciu filarów strategii UE na rzecz unii energetycznej; zauważa, że UE jest zdecydowana utrzymać pozycję światowego lidera w tych dziedzinach, a jednocześnie rozwijać ścisłą współpracę naukową z partnerami międzynarodowymi; podkreśla, że ważne jest, by zbudować i utrzymać silny potencjał innowacyjności zarówno w krajach rozwiniętych, jak i w krajach wschodzących, z myślą o wprowadzaniu czystych i zrównoważonych technologii energetycznych;
66. przypomina o fundamentalnej roli technologii cyfrowych we wspieraniu transformacji energetyki, a w szczególności w poprawie efektywności energetycznej i oszczędności energii; zwraca uwagę na korzyści z punktu widzenia klimatu, jakie może przynieść cyfryzacja przemysłu europejskiego, dzięki efektywnemu wykorzystaniu zasobów i ograniczeniu zużycia surowców, a także dzięki podwyższeniu obecnej liczby pracowników;
67. zdecydowanie uważa, że unijne programy kosmiczne powinny być zaprojektowane tak, aby przyczyniały się do walki ze zmianą klimatu i do strategii łagodzenia zmiany klimatu; w tym kontekście przypomina o szczególnej roli systemu Copernicus i o potrzebie zadbania, by obejmował on usługę monitorowania emisji CO₂; zwraca uwagę na znaczenie utrzymania dotychczasowej polityki w zakresie swobodnego, pełnego i

otwartego dostępu do danych, ponieważ jest to niezbędne dla środowiska naukowego i leży u podstaw współpracy międzynarodowej w tej dziedzinie;

Działania w dziedzinie klimatu w krajach rozwijających się

68. stanowczo twierdzi, że należy nadal brać pod uwagę możliwość ograniczenia globalnego ocieplenia do 1,5°C, oraz że najwięksi emitenci, w tym UE, mają obowiązek szybko nasilić działania na rzecz łagodzenia zmiany klimatu, co może przynieść istotne korzyści poboczne z punktu widzenia zrównoważonego rozwoju, a także obowiązek znacznego zwiększenia wsparcia na rzecz działań w dziedzinie klimatu w krajach rozwijających się;
69. podkreśla, że duże znaczenie ma podejmowanie decyzji z uwzględnieniem kwestii klimatu, a także wspieranie takiego podejmowania decyzji przez poprawę usług klimatycznych szczególnie istotnych dla krajów rozwijających się; apeluje, aby uczynić to istotnym celem badań finansowanych przez UE oraz podjąć zdecydowane działania na szczeblu UE w celu ułatwienia transferu technologii do krajów rozwijających się; apeluje o uchwalenie przez WTO deklaracji w sprawie praw własności intelektualnej i zmiany klimatu, porównywalnej z deklaracją w sprawie porozumienia TRIPS i zdrowia publicznego przyjętą w Ad-Dausze w 2001 r.;
70. przypomina o zobowiązaniu krajów rozwiniętych do zapewnienia nowych i dodatkowych środków finansowych na działania w dziedzinie klimatu w krajach rozwijających się, w wysokości 100 mld USD rocznie do 2020 r.; uznaje potrzebę stałego podwyższania i bardziej rygorystycznej kontroli nakładów finansowych, w tym przez zwrócenie uwagi na wymóg, aby finansowanie było nowe i dodatkowe, oraz przez uwzględnianie wyłącznie ekwiwalentów pożyczek w postaci dotacji i ich obliczanie metodą uzgodnioną w Komitecie Pomocy Rozwojowej OECD; zaleca, aby państwa członkowskie UE stosowały praktyki opracowane przez Komisję w odniesieniu do wykorzystania wskaźników z Rio w związku z oficjalną pomocą rozwojową na cele związane z klimatem;
71. uznaje, że pozyskiwanie większości surowców do produkcji biopaliw bezpośrednio albo pośrednio wiąże się z zagrożeniami dla bezpieczeństwa żywnościowego oraz praw i źródeł utrzymania osób ubogich w krajach rozwijających się; zauważa, że potencjał biopaliw pod względem redukcji emisji netto gazów cieplarnianych jest mniejszy niż wcześniej oczekiwano, i dostrzega potrzebę dalszego zmieniania polityki UE dotyczącej biopaliw do momentu, gdy będzie ona w pełni odpowiadała tym realiom;
72. wzywa UE do przestrzegania zasady spójności polityki na rzecz rozwoju, zapisanej w art. 208 TFUE, ponieważ stanowi ona podstawowy aspekt wkładu UE w realizację postanowień porozumienia paryskiego; wzywa zatem UE, aby zapewniła wzajemną spójność swojej polityki rozwojowej, handlowej, rolnej, energetycznej i klimatycznej;
73. przypomina, że zmiana klimatu ma zarówno bezpośredni, jak i pośredni wpływ na wydajność rolnictwa; ponownie apeluje o zmianę sposobu, w jaki produkujemy i konsumujemy żywność, w kierunku praktyk agroekologicznych, zgodnie z konkluzjami zespołu ds. międzynarodowej oceny wpływu nauk i technologii rolniczych na rozwój (IAASTD) i z zaleceniami specjalnego sprawozdawcy ONZ ds. prawa do pożywienia; pochwała inicjatywy podjęte przez Organizację ds. Wyżywienia i Rolnictwa (FAO) na

rzecz zwiększenia skali rolnictwa ekologicznego z myślą o realizacji celów zrównoważonego rozwoju; apeluje do UE i jej państw członkowskich, aby kształtowały politykę rozwoju zgodnie z tymi założeniami, w tym za pośrednictwem okna inwestycyjnego dotyczącego rolnictwa w Europejskim Funduszu na rzecz Zrównoważonego Rozwoju (EFZR);

74. podkreśla, że obecny wzrost emisji CO₂ związanych z transportem i handlem osłabia skuteczność unijnej strategii dotyczącej zmiany klimatu; zauważa, że promowanie rozwoju opartego na eksporcie, w tym przez rolnictwo przemysłowe ukierunkowane na wywóz, jest trudne do pogodzenia z bezwzględną koniecznością łagodzenia zmiany klimatu;
75. uważa, że UE powinna rozważyć sposoby wprowadzenia kontroli handlu europejskiego produktami wiążącymi się z zagrożeniem dla lasów, takimi jak soja, olej palmowy, eukaliptus, wołowina, skóra i kakao, oraz kontroli konsumpcji tych produktów, uwzględniając wnioski wyciągnięte z planu działań na rzecz egzekwowania prawa, zarządzania i handlu w dziedzinie leśnictwa (FLEGT) i z rozporządzenia w sprawie drewna oraz ze środków UE służących regulowaniu innych łańcuchów dostaw w celu położenia kresu albo zapobieżenia poważnym szkodom; zauważa, że kluczem do powodzenia tych wysiłków jest m.in. zagwarantowanie identyfikowalności produktów oraz spełnianie obowiązkowych wymogów należytej staranności w całym łańcuchu dostaw;
76. wzywa Europejski Bank Inwestycyjny, aby szybko zaprzestał udzielania pożyczek na projekty związane z paliwami kopalnymi, i zwraca się do państw członkowskich UE o zniesienie wszystkich gwarancji kredytów eksportowych w przypadku tego rodzaju projektów; apeluje o specjalne gwarancje publiczne dla inwestycji ekologicznych oraz oznakowanie i ulgi podatkowe w odniesieniu do ekologicznych funduszy inwestycyjnych i emisji ekologicznych obligacji;
77. podkreśla, że istotne znaczenie ma realizacja globalnego celu dotyczącego działań przystosowawczych, a także uruchomienie nowych znacznych środków finansowych na działania przystosowawcze w krajach rozwijających się; wzywa UE i jej państwa członkowskie, aby zobowiązały się do znacznego zwiększenia zapewnianych przez siebie środków finansowych na działania przystosowawcze; dostrzega również potrzebę postępu w odniesieniu do problemu strat i szkód, na co należy pozyskać dodatkowe środki za pośrednictwem innowacyjnych źródeł finansowania publicznego z wykorzystaniem Warszawskiego Międzynarodowego Mechanizmu Strat i Szkód;
78. podkreśla, że potrzebne są oddolne projekty zarządzane na szczeblu lokalnym, docierające do osób i społeczności znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji; zauważa, że obecny nacisk na działania łączone i gwarancje mające na celu ułatwienie inwestycji prywatnych sprzyja projektom o dużej skali, oraz wzywa do zapewnienia odpowiedniej równowagi w wykorzystywaniu funduszy pomocowych;
79. zauważa, że sektor lotnictwa w dużej mierze bazuje na kompensacji emisji oraz że kompensacja za pomocą lasów jest trudna do zmierzenia i niemożliwa do zagwarantowania; zaznacza, że konieczne jest zadbanie, aby CORSIA i inne projekty w żaden sposób nie wywierały szkodliwego wpływu na bezpieczeństwo żywnościowe, prawa do ziemi, prawa społeczności tubylczych lub różnorodność biologiczną oraz aby

przestrzegano zasady dobrowolnej świadomej uprzedniej zgody;

Rola Parlamentu Europejskiego

80. uważa, że skoro porozumienia międzynarodowe wymagają jego zgody i skoro jako współprawodawca odgrywa kluczową rolę we wdrażaniu porozumienia paryskiego na szczeblu krajowym, należy zapewnić jego pełny udział w pracach delegacji UE; oczekuje zatem, że będzie mógł uczestniczyć w spotkaniach koordynacyjnych UE w Katowicach i będzie mieć zagwarantowany dostęp do wszystkich dokumentów przygotowawczych od momentu rozpoczęcia negocjacji;
81. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie i Komisji, rządowi i parlamentom państw członkowskich oraz Sekretariatowi UNFCCC z prośbą o rozpowszechnienie jej wśród wszystkich umawiających się stron spoza UE.